

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΒΥΦΦ215	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΟΛΑ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αφηγήσεις για τον Μέγα Αλέξανδρο στη βυζαντινή λογοτεχνία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΚΑΝΕΝΑ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr https://sso.uoc.gr		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α - Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης - Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β - Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
Ο Μέγας Αλέξανδρος στα έργα της βυζαντινής περιόδου δεν υπάρχει μόνο ως ιστορική προσωπικότητα. Κυρίως είναι γνωστός μέσα από το αρκετά πρώιμο «Μυθιστόρημα του Αλεξάνδρου», με την πρώτη σωζόμενη διασκευή του (3ος μ.Χ. αι.) και τις βυζαντινές παραλλαγές του, όπως και πλήθος αναφορών για τον Αλέξανδρο σε άλλα βυζαντινά λογοτεχνικά είδη. (χρονογραφία, ρητορική, ποίηση, αποκαλυπτικά κείμενα, κ.ά.) Στο πλαίσιο των διαλέξεων του παρόντος μαθήματος, καταρχήν θα μελετηθεί το κύριο έργο, το «Μυθιστόρημα του Αλεξάνδρου»,

πώς μέσα στη μυθοπλασία δημιουργεί έναν ήρωα και έναν κόσμο, διαφορετικό από την αρχαιότητα και συμβατό κάθε φορά με την εποχή διαμόρφωσης της κάθε παραλλαγής του έργου. Παράλληλα, οι πιο σύντομες πολλαπλές χρήσεις για το ίδιο το πρόσωπο «Αλέξανδρο», σε διαφορετικά κείμενα και συγγραφείς, πιθανόν αποκαλύπτουν τι εκπροσωπεί αυτή η διάσημη μορφή τόσο για την ελίτ όσο και για τον μέσο βυζαντινό άνθρωπο.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Λήψη αποφάσεων	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Αυτόνομη εργασία	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Ομαδική εργασία	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον	
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Άλλες...
	

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη εργασία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ξεκινώντας από την γραμματολογική εισαγωγή, θα προχωρήσουμε στην εξέταση της μυθοπλασίας στις πρώιμες και μεταγενέστερες παραλλαγές του κεντρικού έργου, όπως και της παρουσίας του Μεγαλέξανδρου στα βυζαντινά λογοτεχνικά είδη, στις τέχνες και τον βυζαντινό πολιτισμό εν γένει. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο της παράδοσης θα εξετάσουμε τις παρακάτω ενότητες:

1. Εισαγωγή στην ιστορική αλλά και τη μυθιστορηματική ζωή του Μεγάλου Αλεξάνδρου.
2. Το λεγόμενο μυθιστόρημα του ψευδό-Καλλισθένη και οι βυζαντινές μεταμορφώσεις του.
3. Η συνολική απήχηση του έργου στον ευρωπαϊκό Μεσαίωνα αλλά και σε πολλές ανατολικές γλώσσες και παραδόσεις μέσα από τις μεταφρασμένες διασκευές του έργου.
4. Η εξέλιξη της πλοκής και η προσθήκη επιμέρους σκηνών. Μυθιστορία και ιστορικότητα. Γεγονότα, καινοτομίες, αφηγηματικές τεχνικές.
5. Η εξέλιξη των αφηγήσεων και των αναφορών στον Μέγα Αλέξανδρο στη βυζαντινή λογοτεχνία. Η μυθιστορία για τον μέγα Αλέξανδρο και το κοινό της.
6. Ο Μεγαλέξανδρος και το σημασιολογικό περιεχόμενό του για τον βυζαντινό πολιτισμό (λογοτεχνία, αναγνωστικό κοινό, τέχνη, πολιτική θεωρία, κοινωνία). Ο «Αλέξανδρος» ως σύμβολο και η εξέλιξή του στο πέρασμα των αιώνων.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	- Διδακτικό Υλικό (αρχεία, διαφάνειες, παρουσιάσεις, μελέτες) και επικοινωνία μέσω της πλατφόρμας classweb - Επικοινωνία μέσω email	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία για τις εξετάσεις	83
	Τελική γραπτή εξέταση	3
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Τρίωρη γραπτή εξέταση που θα άπτεται ζητημάτων σε σχέση με, τον «βυζαντινό Μεγαλέξανδρο», ξεκινώντας από το κύριο έργο το «Μυθιστόρημα του Αλεξάνδρου», αναλύοντας την μυθοπλαστική ιστορία του Αλεξάνδρου σε αυτό το “best seller” της βυζαντινής περιόδου, και συνδυάζοντάς την με την ερμηνεία της παρουσίας του σε άλλα βυζαντινά λογοτεχνικά είδη και τη σημασία του για τον βυζαντινό πολιτισμό και τον πολιτισμό του τότε γνωστού κόσμου εν γένει.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γενικά:

- Ελένη Γλύκατζη-Αρβελέρ, *Ο Μέγας Αλέξανδρος των Βυζαντινών. Επίμετρο: που είναι θαμμένος ο Μεγαλέξανδρος;*, Αθήνα 2018
- Elizabeth Jeffreys – A. Cutler – A. Kazhdan, τα λήμματα ‘Alexander Romance’ και Elizabeth Jeffreys – A. Cutler, ‘Alexander the Great’, στο A. P. Kazhdan (έκδ.), *The Oxford Dictionary of Byzantium*, New York-Oxford 1991, τ. 1, 58-59
- Corinne Jouanno, *Το μυθιστόρημα του Αλεξάνδρου: γέννηση και μεταμορφώσεις*, Μαρίνα Λουκάκη (μτφ.), Αναστασία Καραναστάση (επιμ.), Αθήνα 2015 = *Naissance et métamorphoses du roman d’Alexandre*, Paris 2002
- Ulrich Moennig, Digenes = Alexander? The relationship between Digenes Akrites and the Byzantine Alexander Romance in their different versions, στο R. Beaton – D. Hicks (επιμ.), *Digenes Akrites. New Approaches to Byzantine Heroic Poetry*, Aldershot 1993, 103-115
- Ulrich Moennig, A hero without borders: Alexander the Great in ancient, byzantine and modern tradition, στο Carolina Cupane – Bettina Krönung (επιμ.), *Fictional storytelling in the medieval Eastern Mediterranean and beyond*, Leiden 2016, 159-189